

De politieke actualiteit en het beleid van de KVLO

Politiek gezien staat er dit najaar veel te gebeuren. Staatssecretaris Dekker zal met een plan komen over hoe het kabinet haar ambitie voor 'meer uren gym in het PO' wil realiseren. De KVLO heeft daartoe een aantal maatregelen voorgesteld (zie verder in dit artikel). Daarnaast het probleem van de verschillende interpretaties van het amendement dat het aantal lessen LO regelt in het VO. De KVLO heeft bij OCW aangedrongen op een tweede evaluatie door de onderwijsinspectie, omdat wij op grond van vele berichten van leden werkzaam in het VO en enquêtes de sterke indruk hebben dat het aantal lessen vermindert.

Door: Sandra Roelofsen, Cees Klaassen en Jan Rijpstra

Tegen de achtergrond van de bezuinigingen in het PO en VO, zien we dat de wens van het kabinet en de Tweede Kamer om het bewegingsonderwijs te stimuleren en te borgen, in de praktijk lastiger is dan ooit te voren.

De KVLO is echter proactief en neemt de ambities van het kabinet voor meer en beter bewegen serieus. Wij werken nadrukkelijk samen met onze stakeholders, zoals PO- en VO-raad (werkgevers), om naar oplossingen te zoeken om scholen te helpen voldoende lessen bewegingsonderwijs te geven door bevoegde vakleerkrachten. Ons belang is op dat gebied gelukkig hetzelfde als die van de werkgevers: alle kinderen in Nederland goed leren bewegen!

Kwaliteit

De KVLO zet hoog in op de kwaliteit van het bewegingsonderwijs (liever twee uur door een bevoegde vakleerkracht, dan drie uur maar wat bezighouden). Lichamelijke opvoeding (physical education) is een kernvak en legt een duurzame basis voor een leven lang bewegen. Dat vraagt om vakmanschap, op motorisch gebied, maar vooral ook op pedagogisch en didactisch terrein. De KVLO heeft om die reden dan ook zwaar ingezet op een bijzondere leerstoel Lichamelijke Opvoeding die zij zo spoedig mogelijk bij de UU

wil instellen. In een unieke samenwerking met de zes ALO's en de Universiteit Utrecht wordt op dit moment de laatste hand gelegd aan de aanvraag. Onderzoek naar de mogelijkheden voor een (wetenschappelijke) master LO worden hierin ook meegenomen.

Dat sluit mooi aan bij de ambities uit het Nationaal Onderwijs Akkoord (NOA). De KVLO heeft zich via de FvOv bij de onderhandelingen over het NOA vooral sterk gemaakt voor de kwaliteit en professionaliteit van de docent.

Op 19 september jl. is in Lyceum Ypenburg in Den Haag het Nationaal Onderwijsakkoord ondertekend door de FvOv.

Het Nationaal Onderwijsakkoord

Het NOA gaat er vanuit dat op alle niveaus van het onderwijs de onderwijsgeevenden de meest cruciale rol spelen. Zij bekleden het kernberoep van het onderwijs en zijn de vormgevers van het kapitaal van de toekomst: de leerlingen, scholieren, studenten. Daarom moet het beroep aantrekkelijk worden gehouden: door een hoge kwaliteit te bieden, zeggenschap te geven aan de leraar en de school een aantrekkelijke werkplek te laten zijn. Voor hoge ambities is geld nodig en ondanks de zware economische tijden komt er een kleine miljard euro vrij voor het onderwijs. Bovenop € 689 miljoen voor investeringen, komt er een bedrag van € 204 miljoen extra aan prijsbijstelling vrij voor scholen. Ook komt er extra een bedrag van € 34 miljoen beschikbaar voor meer loonruimte in 2014 als de afspraken van het NOA voor 1 juni 2014 in de cao's worden opgenomen. De loonruimte van het onderwijspersoneel in 2014 stijgt hiermee tot maximaal 1,5%. Samen met de ruim 2% netto inkomensverbetering door het pensioenakkoord kan de koopkracht tot 3,5% stijgen. Ook de financiële waardering voor alle hardwerkende mensen in het onderwijs was voor de FvOv een belangrijk punt om het NOA te ondertekenen.

Met dit akkoord gaat het onderwijs terug naar de werkvloer. Onderwijsgeevenden krijgen het vertrouwen en de ruimte voor hun vak terug. Dat gebeurt onder meer

Jan Rijpstra

Cees Klaassen

Sandra Roelofsen

door het vastleggen van een professioneel statuut, waarmee de zeggenschap van de leraar en de teams verankerd wordt. Daarnaast wordt er ingezet op verhoging van de beroepsstandaard door een blijvende ontwikkeling en scholing te faciliteren in tijd en geld. Alle onderwijsgeevenden moeten in 2017 gekwalificeerd en bevoegd zijn voor het onderwijs dat zij geven en het volgen van een master wordt gestimuleerd. Aan de bevoegdheidseisen zelf wordt niet getornd, dat betekent dat de eerstegraads opgeleide LO'er overall kan lesgeven; wel kunnen werkgevers aanvullende eisen stellen bijvoorbeeld in het behalen van een master, al dan niet wetenschappelijk. Dat sluit mooi aan bij de ambities van de KVLO en het voortdurend bewaken van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs!

Er komt een nieuwe seniorenregeling en een overgangsregeling voor de huidige bapo. In de komende cao-onderhandelingen worden afspraken gemaakt over de nieuwe seniorenregeling en over overgangsregelingen, waarbij rekening wordt gehouden met de bestaande rechten van de huidige bapo-gebruikers. Pas wanneer

hierover overeenstemming bestaat wordt de huidige bapo-regeling vervangen door een nieuwe seniorenregeling. Een seniorenregeling die participatie- en kwaliteitsbevorderend is past bij de huidige moderne tijd. Door deze afspraken wordt voorkomen dat de bapo-regeling verdwijnt zonder dat daar een goede seniorenregeling voor in de plaats komt.

Niet alle werknemersorganisaties hebben meegedaan met het Nationaal Onderwijs Akkoord. De twee vakbonden (AOB en ABVA-KABO) die niet hebben meegedaan zeggen dat het onderwijs en de onderwijsgeevenden niks opschieten met het Nationaal Onderwijs Akkoord en de extra gelden een sigaar uit eigen doos zijn. De FvOv zet met het tekenen van het NOA juist in op het vrijkomen van de beloofde investeringen in het onderwijs en schroomt niet om daar afspraken en wederzijdse verplichtingen over aan te gaan met partijen. Nee zeggen en vasthouden aan (achterhaalde?) principes is volgens ons niet de goede weg naar een kwaliteitsverbetering en meer aandacht en nadruk op de onderwijsgeevenden. Met dit akkoord gebeurt dat naar de overtuiging van de FvOv nu ook echt!

Meer uren gym in het PO

Met de huidige koers van de KVLO is er gekozen voor een proactieve benadering van de politiek (Tweede Kamer), de ministeries van >>

Contact:

sandra.roelofsen@kvlo.nl
cees.klaassen@kvlo.nl
jan.rijpstra@kvlo.nl

OCW en VWS en andere betrokkenen binnen ons vakgebied. We willen steeds tijdig zoeken naar oplossingen en mogelijkheden om kinderen goed te leren bewegen in een veilig en pedagogisch klimaat. We nemen deel aan een groot aantal werkgroepen en overleggen en merken dat de deelnemers hieraan het belang van goede lichamelijke opvoeding onderschrijven.

Er zijn zes concrete maatregelen nodig

De KVLO begrijpt dat er voor het kabinet met de huidige economische crisis beperkte financiële middelen zijn om haar ambitie voor meer uren gym in het PO waar te maken, maar is ervan overtuigd dat zij met een aantal relatief goedkope maatregelen het tij van onvoldoende bewegingsonderwijs kan keren en zij daarmee juist op (zorg)kosten kan besparen door onder andere het terugdringen van het aantal sportblessures bij jonge kinderen.

Zes concrete maatregelen die dan nodig zijn:

- 1 Bewegingsonderwijs naast taal en rekenen op de kwaliteitsagenda van het PO plaatsen, zodat de inspectie kan toezien op de kwantiteit en kwaliteit van de lessen (minimaal twee uur voor alle kinderen in Nederland door een bevoegde vakleerkracht).
Gymnastiekonderwijs is een leervak dat nodig is om alle kinderen in Nederland brede motorische vaardigheden te leren opdat zij makkelijker en met zelfvertrouwen aansluiting vinden bij verschillende sporten en daarmee de kans vergroten op een actieve en een gezonde leefstijl. Gelet op het belang dat het kabinet daaraan hecht dient zij daar, naast taal en rekenen, serieus op toe te zien.
- 2 Labelen/oormerken van de financiële middelen die nu voor de huur van een gymlokaal (twee uur per week) in de lumpsum zijn gebracht.
- 3 Bij voorkeur inzetten van een vakleerkracht (ALO-opgeleid), of ten minste een vakspecialist (Pabo met aanvullende leergang) die voor meerdere groepen leerlingen gymnastiekonderwijs kan verzorgen (meer dan 50% van de taakomvang) al dan niet in samenwerking met een vakleerkracht.

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de kwaliteit van het gerealiseerde bewegingsonderwijs samenhangt met de vakdeskundigheid van de lesgevende leerkrachten hierbij. Zeker de helft van de basisscholen beschikt niet over een volledig bevoegde ALO-opgeleide leerkracht en bij een deel daarvan lijkt ook onderwijs gegeven te worden door niet bevoegde leerkrachten.¹ Voor veel groepsleerkrachten, ook al hebben die zich aanvullend geschoold, blijft de gymles toch een heel andere 'tak van sport'. De 0-meting die de staatssecretaris van OCW in het voorjaar heeft laten uitvoeren op instigatie van de Tweede Kamer zal hierover binnenkort uitsluitsel geven. De KVLO pleit ervoor om de vakleerkracht of vakspecialist ook een taak in groep 1 en 2 te geven en groepsleerkrachten te ondersteunen. Goed leren bewegen begint immers in groep 1 en 2. Daar zijn veel beweegmomenten mogelijk en kan in een vroeg stadium gesignaleerd worden of er motorische achterstanden zijn.

- 4 Scholen die de invoering van goed vakonderwijs lastig vinden, kunnen hulp krijgen van de onderwijsagenda SBGL waar experts op dit terrein voorhanden zijn.
- 5 Stimuleringsmaatregel voor de inzet van een derde uur, in samenwerking met de onderwijsagenda SBGL.
- 6 Zoals uit het onlangs verschenen rapport van VeiligheidNL blijkt, sporten en bewegen kinderen ook veel buiten de school en lopen ze ook daar blessures op. De KVLO wil daarom door overleg met de sportorganisaties stimuleren dat ook sportverenigingen bij de jeugd meer aandacht schenken aan brede motorische vaardigheden en gedegen begeleiding door pedagogisch geschoolde sportleiders. Daartoe zou het kabinet de inzet van vakleerkrachten als zogenoemde Buurt Sport Coaches (voorheen Combinatiefunctionarissen genoemd) bij de basisschool kunnen bevorderen, zodat kinderen enerzijds goed bewegingsonderwijs krijgen en anderzijds bij het sporten rondom de school, in de buurt, kunnen deelnemen aan een veelzijdig en pedagogisch verantwoord sportaanbod.

Actieve afdelingen

Maar alleen een landelijke inzet is niet voldoende. Juist op lokaal niveau is het belangrijk om onze stem via de afdelingen te laten horen. Met de overheveling van taken in de jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg naar gemeenten zullen hier mogelijkheden komen voor het stimuleren van lichamelijke opvoeding en sportbeoefening. De troonrede van koning Willem-Alexander noemde in dit kader de sport expliciet. Dit houdt in dat we meer dan vroeger de ontwikkelingen rondom ons vakgebied, in en buiten de school, plaatselijk op de voet moeten blijven volgen. Het gevaar wat om de hoek loert is dat men gemakkelijke oplossingen zoekt om bewegen en sport te stimuleren. Dat worden dan de 'leuke' bewegingsactiviteiten ('physical fitness'), korte kennismakingscursussen met allerlei 'leuke', trendy activiteiten waarbij het opvoedende aspect van de lichamelijke opvoeding uit beeld verdwijnt. En juist ook de pedagogische kant van ons vakgebied biedt kinderen zoveel meer!

Noot

- 1 Lucassen, Jo, Reijgersberg, Niels, Werff, Harold van der (2012). Evaluatie leergang vakbekwaamheid bewegingsonderwijs via Pabo: onderzoek onder pabo-opleidingen, scholen voor primair onderwijs en pabo-alumni. Utrecht: Mulier Instituut. ◀